

Izhaja vsak četrtek popoldne. V slučaju praznika dan poprej.
Uredništvo: Ljubljana, Stari trg 2/I.
Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Posamezna številka stane 1 dinar.
Cena: za 1 mesec 4 Din, za 1/4 leta 12 Din, za 1/2 leta 24 Din.
Inserati se zaračunajo po dogovoru.

Inserati, reklamacije in naročnina na upravo Jugoslovanske tiskarne, Kolportažni oddelek, Poljanski nasip 2. Rokopisi se ne vračajo.

Avtonomistična misel nepremagljiva.

Ako sedaj vodilni krmarji naše države to državo res nesebično ljubijo in ako hočejo, da se bo delovno ljudstvo v nji počutilo srečno in zadovoljno, potem po volitvah 8. februarja 1925 morajo izprevideti, da je centralizem nevzdržljiv in da se Jugoslavija mora urediti na avtonomistični ali federalistični podlagi.

Že po volitvah dne 18. marca 1923 je bilo jasno, da se centralizem ne bo mogel dalje vzdržati. Kakor hitro pa so prišli v Belgrad Radičevci in kakor hitro se je preorientirala srbska Davidovičeva demokratska stranka v tem smislu, da si je osvojila dr. Marinkovičev ustavni načrt, ki je v precejšnji meri avtonomističen, se je začel, kakor že znano, spomladi l. 1924 v Belgradu grozovit političen boj, ki nam je še vsem v dobrem spominu. Ta boj bi se bil brez dvoma končal s silnim porazom centralistov, ako bi temni elementi ne bili zahrbtno strmoglavili Davidovičeve vlade, ki je imela v parlamentu veliko večino nad malo frakcijo Svetozar Pribičevičeve »Samostojne dem. stranke«.

In tako smo novembra 1924 doživeli jugoslovansko čudo: da je namreč parlamentarna manjšina dobila poverilo za sestavo volivne vlade, ki ga je pravkar končala. Ta volivni boj bo zapisan v notranje-političnem razvoju Jugoslavije s črnimi črkami. Takega nasilja, kot so ga doživela opozicionalne stranke in njihovi pristaši zadnje mesece, nas v bodoče Bog obvaruj! Že sam teror na sebi dokazuje, kako se je manjšinska vlada dobro zavedala, da je razpoloženje jugoslovanskih narodov proti centralizmu in za avtonomijo odnosno federacijo. Najbolj je še to dokazal izid nedeljskih volitev. V svoji celoti sicer še ni znan, vendar pa je jasno, da je izključen daljši centralistični režim. Dokazale pa so te volitve zopet to, kar zadnje: na Slovenskem ima ogromno večino SLS, na Hrvaškem HRSS, v Srbiji pa radikali. Ako bi bila torej Jugoslavija urejena avtonomistično, bi vsak narod zase lahko imel delazmožen parlament. V centralistični državi pa bodo Slovence in Hrvate vedno preglaševali Srbi, ki so številčno najmočnejši in ki imajo največ poslancev.

Prav je, da je ljudstvo tudi to pot v Sloveniji izreklo svoje zaupanje »Slovenski ljudski stranki«. Dejstvo, da prideta v novi parlament tudi gg. dr. Gregor Žerjav in dr. Pivko, kot eksponenta »Samostojne dem. stranke«, ne izpremeni na stvari ničesar. Naravnost katastrofalen poraz pa so doživeli centralisti v Ljubljani, ki je s 4366 glasovi izvolila za poslanca g. dr. Antona Korošca. Pri tej priliki moramo naglasiti, da je imelo vodstvo SLS za Ljubljano silno srečne roke, ko je izbralo za kandidata g. dr. Korošca, za namestnika pa urednika Franc Terseglava. Ako pogledamo, koliko glasov so dosegle v Ljubljani druge delavske stranke, nam mora biti takoj jasno, da so ljubljanski delavci volili SLS, in to

že vsled tega, ker je pri njih izredno priljubljen g. Terseglav kot človek širokega obzorja in izrazite proletarske nature.

Tega naša stranka ne bo smela nikdar pozabiti. Zlasti pa ne bodoči

občinski očetje, ki jih bo isto volivstvo posadilo pri občinskih volitvah dne 18. marca 1925 na ljubljanski magistrat, s katerega jih je bil krivično razgnal prosluli PPŽ.

meni več veliko za morebitne izpremembe. Vendar smo prepričani, da so v tem slučaju laži vladinega časopisja vendarle predebele, da ne bi vest o tem prodrla tudi v zunanji svet.

Kako nesigurna je bila vlada svojega uspeha, se vidi že najboljšo iz tega, ker je uknila na dan volitev ves telefonski promet, da je tako tem lažje nemoteno »delala« volitve. Vidi pa se, kakor gorenje številke kažejo, da tudi to ni izdalo ter se je zgodilo, kar se je moralo zgoditi: da je vendarle prišla do izraza ljudska volja.

Slovenska ljudska stranka je obdržala v nepričakovani meri svoje dosedanje pozicije. Volivni rezultat v okrožju Ljubljana—Novo mesto nam kaže naslednji pregled oddanih glasov po okrajih:

Izid volitev.

SLS dobila 20 mandatov. V Ljubljani izvoljen dr. Korošec. — Izvoljeni so dalje na Kranjskem: Dr. Žerjav in Ivan Pucelj, na Štajerskem 3 Radičevci in dr. Pivko.

Kljub silnim pripravam vladnih strank, da bi izvojevale pri volitvah zase večino, je uspeh za sedanjo vlado nasilja porazen. V Sloveniji so se volitve vršile po večini v redu, brez terorja, zato pa so vladne stranke tembolj divjale z nasiljem po Hrvaškem in pa v južni Srbiji. Kljub temu je uspeh volitev po dosedanjih podatkih naslednji:

Od 315 mandatov je dosedaj gotovo, da je dobila opozicija 172, vlada pa 142 mandatov. Izid za en mandat še ni znan. Posamezne skupine so dobile:

Jugoslov. klub	20
radikali	131
Davidovičevi demokrati	42
HRSS	76
Spaho	14
zemljinoradniki	6
Nemci	5
Pribičevičevi demokrati	11
džemijet	5
neodvisni radikali	2
črnogorski federalisti	3
neopredeljen	1

Ta izid seveda še ni popolnoma definitivni in se lahko za par mandatov spremeni. Vendar se po poročilih iz posameznih volišč rezultat nikakor ne more spremeniti v vladno korist, da bi mogel režim nadaljevati svojo pogubno politiko proti ljudstvu.

Vladno časopisje seveda piše o zmagi nacionalnega bloka in navaja številke, ki so čisto drugačne od gorenjih. Tako n. pr. pripisujejo radikalom 140 mandatov, samostojnim demokratom pa celih 22. Vendar pa je že dosedaj gotovo, da je to pisanje o zmagi navaden manever, ki ima namen prikriti pred zunanjim svetom vladni poraz. Stara stvar je namreč, da inozemsko časopisje prinese redno le prve številke, pozneje pa se ne

Volivno okrožje Ljubljana—Novo mesto.

Voli 10 poslancev.

Volivni okraj	Korošec	Žerjav	Pucej	Prepeluh	Makuc	Murn	Deržič	Čobal	Pastorek
Črnomelj	2082	632	478	781	48	72	11	4	18
Kamnik	5390	675	636	111	180	18	23	15	22
Kočevo	4854	841	580	645	53	22	82	22	28
Kranj	6678	1640	699	380	252	34	121	181	80
Krško	4867	754	1746	998	191	34	48	25	22
Litija	4670	667	560	128	602	65	128	139	44
Ljubljana okolica	8120	1447	1381	266	748	45	64	301	23
Logatec	2337	1392	293	315	72	6	119	17	23
Novo mesto	4859	940	1877	460	107	59	72	28	25
Radovljica	3582	1422	462	50	539	31	160	163	248
Skupno število	47.439	10.410	8712	4134	2792	386	828	895	533

Na podlagi tega dobi SLS v tem okrožju 8 poslancev in sicer so izvoljeni: dr. Korošec, Franc Smodej, Janez Brodar, J. Štrein, Dušan Sernee,

dr. Kukovec, Anton Sušnik, K. Škulj, in če odloži dr. Korošec v tem okrožju svoj mandat, pride na vrsto Franc Kremžar.

Volivno okrožje Maribor—Celje s Prekmurjem.

Voli 15 poslancev.

Volivni okraj	Korošec	Radč	Hartner	Pivko	Zegorski	Pucelj	Makuc	Schauer	Ravnik	Korun	Hribar	Mödnardorfer	Štrbenac	Markovič
Brežice	2477	1090	15	417	16	674	78	56	36	146	4	59	3	5
Celje	5621	497	19	1223	25	466	88	499	79	614	15	127	7	330
Dolnja Lendava	1668	2054	336	551	26	16	8	21	200	29	98	11	29	94
Konjice	2239	164	9	334	17	73	23	427	11	97	4	13	6	17
Laško	3139	274	15	785	29	126	1107	65	30	204	10	160	9	57
Ljutomer	3723	262	19	561	14	440	27	641	63	24	6	6	4	49
Maribor, desni breg	3636	1437	20	598	30	216	281	436	128	550	63	102	11	156
Maribor, levi breg	7134	1828	29	1299	52	326	207	1033	288	856	18	42	21	687
Mozirje	1839	280	18	217	15	17	—	1	2	13	3	20	—	64
Murska Sobota	2622	4385	1438	948	47	22	25	126	58	79	48	18	74	297
Ormož	2620	250	9	463	12	207	9	34	20	12	1	2	4	18
Prevalje	1156	503	4	188	16	11	71	70	58	642	13	178	5	45
Ptuj	5113	1453	21	532	21	358	34	399	78	231	58	21	7	69
Slov. Gradec	3583	718	23	586	21	112	57	428	27	566	13	260	8	157
Šmarje	4138	1197	24	557	29	551	97	111	10	35	1	31	5	43
Skupno število	52.678	16.392	1999	9239	370	3615	2212	4347	1088	4099	355	1050	193	2137

Izvoljeni so: dr. Korošec, dr. Hodžar, Franc Žebot, dr. Hohnjec, Ivan Vesenjaj, J. Klekl, Iv. Pušenjak, I. Skoberne, dr. A. Gosar, Falež, Štiltar.

Ali si član „I. delavskega konzumnega društva“, ki ima poleg petih prodajalen v Ljubljani tudi še trideset poslovalnic v raznih drugih krajih Slovenije?

Največ zanimanja pa bo gotovo v vsej naši javnosti vzbudilo dejstvo, da je v Ljubljani izvoljen dr. Anton Korosec s 4366 glasovi proti dr. Mohoriču, ki je dobil ravno 4000 glasov. SLS bo na ta način imela v bodočem parlamentu iz Slovenije 20 poslancev, Jugoslovanski klub pa bo po vsej priliki štel kakor zadnjič 24 članov.

O posledicah tega volivnega rezultata je danes še prezgodaj govoriti, pričakovati pa je, da se bo v kratkem času položaj pri nas razjasnil tako, da bomo mogli vsaj približno soditi o nadaljnjem razvoju našega političnega življenja. Za danes je treba samo poudariti, da je zlasti naše slovensko ljudstvo pokazalo ob teh volitvah toliko politične zrelosti, da ne bo mogla v bodoče nobena vlada in tudi nobena stranka iti kar slepo preko njegovih želja in teženj. Zlasti se to vidi iz tega, ker so različne male stranke in strančice, ki so se vsiljevale našemu ljudstvu, ostale po večini brez kolhičnika, oziroma da so dobile upravnostno malo glasov. To velja še prav posebej glede republikanskih strančic, o katerih so nekateri, vsaj v začetku sanjali, da bodo pritegnili nase velike mase našega ljudstva. Pokazalo se je, da je bil ta upneutemeljen, napačen in da naši ljudje dobro čutijo, kljub vsej politični razcepljenosti, kje se odloča njihova usoda. Zato so se glasovi našega ljudstva razdelili predvsem le v dva tabora, v tabor SLS, kjer je zbrana ogromna večina vsega ljudstva in pa v tabor protiljudskih nasilnežev, kjer so se zbrali vsi nestrpni do skrajnosti zagrizeni liberalni elementi in pa trop plačancev, ki prodajajo za skledo leče svoje politično prepričanje danes temu, jutri onemu.

Posebno zanimivo je tudi to, da različne socialnodemokratske in komunistične skupine v bodočem parlamentu ne bodo imele sploh nobenega zastopnika. Tudi pri njih se je pokazalo, da jim naše delavstvo ne more zaupati prav zaradi tega ne, ker so te stranke in strančice v resnici vse prej kot pa prave delavske stranke, in da zlasti le prerade služijo kot priganjači in skrivni podporniki sedanjih protiljudskih in zato v prvi vrsti tudi protidelavskih režimovcev. Mi želimo samo, da bi ta nauk, ki ga je dalo naše delavstvo različnim komunističnim in socialističnim frakcijam končno vendarle streznil njihove voditelje ter jim pokazal edino pravo pot tja, kjer je ogromna večina delovnega ljudstva.

Občinske volitve v Ljubljani.

Koncem januarja t. l. je veliki župan dr. Baltič nenadoma razpisal občinske volitve za mesto Ljubljana.

Rok za vlaganje kandidatnih list je bil do 8. februarja in volitve se vrše na sredo, pred praznikom sv. Jožefa, to je na delavnik.

V največjem volivnem boju za bodoči parlament, ko se je v Ljubljani borilo za mandat pet strank, je demokratska Žerjavova klika smatrala za najbolj ugoden čas, da preseneti ljubljansko prebivalstvo s pozivom na občinske volitve. Prepričani so bili, da je v tem času zblizanje socialnih strank za zopetni skupni nastop v Zvezi delovnega ljudstva nemogoč in da bodo na ta način brez večjega truda zopet zasedli magistrat ter nemoteno vladali v Ljubljani nadaljnja tri leta.

Da bo udeležba pri volitvah za delovne sloje tem težja, so si zagotovili zopet na ta način, da se volitve vrše na delavnik. Mislili so si: mi bomo že opravili svojo volivno dolžnost, delavci pa itak ne bodo glasovali za nas, zato pa tudi ni potreba, da bi sploh glasovali.

Vsekakor lep načrt. Toda, komaj so pokazali svoje karte, so igro že izgubili. 7. januarja je bila nenadoma vložena skupna sporazumna lista sledečih strank: Slov. ljudska stranka, Davidovičeva JDS, Narodno socialistična stranka, dr. VI. Ravniharjeva stranka, socialisti in SKS. Vse opozicijske stranke razven komunistov so s tem zadale ljubljanski Žerjavovi stranki za občinske volitve smrtni udarec.

Drugi del načrta bomo pa delavci sami prečrtali na ta način, da bomo kljub delavniku dne 18. marca šli vsi od prvega do zadnjega volit novo sporazumno listo opozicijskih strank »Ljubljansko samoupravno zvezo«, da vnovič obračunamo s tistimi, ki so nam nepostavno razpustili občinski zastop »Zveze delovnega ljudstva.«

Seja vodstva J. S. Z.

Prihodnjo nedeljo, 15. t. m. se vrši seja vodstva Jugoslovanske strokovne zveze. Prične se točno ob deveti uri dopoldne v prostorih pisarne JSZ na Starem trgu 2/I. Seja je z ozirom na delovanje naše strokovne organizacije velike važnosti, zato opozarjamo vse Strokovne zveze, da sigurno pošljejo svoje zastopstvo. Zveze, katere ne bodo sledile pozivu, se bo o njih nedisciplinirano posebej obravnavalo. — Načelstvo JSZ.

Jugoslovanska strokovna zveza.

Strokovna zveza rudarjev.

Strokovna zveza rudarjev, skupina v Zabukoveci priporoča vsem članom, da se prispevki takoj poravnajo,

jo, da nam s tem omogočite redno poslovanje v skupini. Koncem meseca februarja se skliče občni zbor. Dan se objavi v listu. — Odbor.

Zveza tovarniškega delavstva.

IZ TAJNIŠTVA S. Z. T. D.

Vse skupine, pri katerih so se redni letni občni zbori že izvršili, zvezi pa niso sporočile izida in imen novega odbora, se pozivajo, da to čimprej naredijo. One skupine, pri katerih pa se občni zbori še niso vršili, naj jih čimprej izpeljejo. Zveza je naročila nove obračunske tiskovine. Tiskovine so že gotove in se skupinam lahko na zahtevo pošljejo. Skupine, ki dolgujejo na mesečnih prispevkih za dva ali več mesecev, naj to takoj poravnajo, sicer bodo izključene iz S. Z. T. D.

Devica M. v Polju. V nedeljo dne 15. februarja ob 8. uri zjutraj se vrši v Ljudskem domu pri Dev. M. v Polju ustanovni občni zbor skupine šivilj vojaške oblačilnice v Ljubljani. Tovarišice, šivilje! Ker tudi vas razmere silijo, da se združite in se v združeni moči borite za svoje interese, vas vabimo, da prav vse pristopite v organizacijo, potom katere se bomo borili za naše pravice in koristi. — Pripravljalni odbor.

Vrhnika. Redni letni občni zbor skupine S. Z. T. D. se vrši v nedeljo dne 15. februarja ob 3. uri pop. v Rokodelskem domu na Vrhniki. Člani, udeležite se občnega zbora prav vsi, ki vam je kaj na tem, da bi organizacija postala močna in plodonosna. — Odbor.

KLEPARJI IN INSTALATERJI.

Občni zbor skupine kleparjev in instalaterjev se vrši v nedeljo dne 15. februarja točno ob 9. uri v kleti konsumnega društva, Kongresni trg št. 2, Ljubljana. — Tovariši! Občni zbor je važnega pomena za naše nadaljno delo v organizaciji, zato naj nihče ne manjka. Pozivamo vas pa, da do občnega zbora poravnate zamujene prispevke, ker drugače nimate pravice do glasovanja.

Društvo diplomiranih babic.

Občni zbor.

Po sklepu odbora se bo vršil za leto 1925 naš občni zbor v ponedeljek dne 2. marca ob 1. uri popoldne v veliki dvorani Mestnega doma.

Dnevni red:

1. Poročilo odbora o delovanju v letu 1925.
2. Razgovor o postavnem varstvu diplomiranih babic v boju proti porodniškem mazaštvu.
3. Razgovor o potrebah in nalogah naše organizacije (članarina, poslovanje društva, strokovna knjižnica, pravno varstvo, vzajemna pomoč, obramba naše stanovske časti itd.).

4. Volitve odbora in dveh preglednic računov.

5. Razgovor o babiškem gremiju in o enotnem nastopu vseh babic po celi državi.

6. Slučajnosti (želje, nasveti in predlogi članice).

Da boste lažje prišle, smo naprosili ravnateljstvo državnih železnic za polovično vožnjo, katero nam je obljubilo, da jo dobimo. Doma kupite celo karto do Ljubljane, vratarju na postaji v Ljubljani karte ne smete oddati (recite mu, da se peljete z njo nazaj, ker imate radi občnega zbora polovično vožnjo), ampak jo spravite za povratek nazaj.

Pričetek občnega zbora je točno ob 1. uri popoldne.

Pri občnem zboru dobite tudi potrdilo, da ste bila navzoča in s tem potrdilom in doma kupljeno karto, se peljete nazaj brezplačno.

Prosile smo, da bo veljala ta ugodnost od 1.—5. marca, da boste imele več časa v Ljubljani in si tudi kupile kaj in ogledale.

Dolžnost vsake članice je, ko to prečita v »Pravici«, da se občnega zbora udeleži. Skušajte povabiti tudi druge sosedne še neorganizirane diplomirane babice. V slogi je moč, pravi pregovor. Čim več nas bo, tem lažje bomo dosegle naše pravice.

Zato na dan 2. marca ne sme manjkati ni ene, naš gmočni položaj nam mora biti vedno pred očmi.

Naš poklic je tak, ki mora biti in če hočemo, da se ga bo tudi tako upoštevalo, tedaj moramo ta dan pokazati, da se hočemo vse boriti za naše pravice in ne le par odbornic tu v Ljubljani.

Ljubljana, 10. febr. 1925.

Društvo diplomiranih babic.

Prometna zveza.

Iz glavne proge ljubljanskega ravnateljstva. Polovico zime je že prešlo in vse križem se vprašuje, kam se je odpeljal premog za progovzdrževalno službo, za zapornične postojanke, vlakojavilnice itd. Vsaka postojanka ga je dobila malenkost, povprečno 300 kilogramov od kvote 1600 kg, medtem ko ga je dobila prometna služba že meseca oktobra lanskega leta polno kvoto za vse pod njeno območje spadajoče postojanke. Zopet dvojna mera pri eni in isti direkciji. Pomanjkanje je huda stvar, če se pa mora trpeti pri stvari, ki je že leta in leta zajamčena in se je tudi do letos brez hibe izvajala, se pa začne zabavljanje, sumničenje in še marsikaj drugega na račun dotičnega, ki ima vso stvar v rokah. Progovni uslužbenci tega gospoda že poznajo, javnosti ga za enkrat zamolčimo. Zakaj, če je prišel za ene-

Ali kupuješ vse svoje potrebine pri I. delavskem konzumnem društvu?

Flisek Viktor:

Brata.

Konec.

Proti jutru sta se vlekla pijana brata po vasi. Držala sta se v objemu in jokala.

Gregorju se je vsak dan slabšalo. Obraz se mu je zožil in na prsih bi mu lahko preštel rebra. Noge so postale šibke kot bi porezal z njih meso. Stresal je okoli sebe s suhljato desnico, včasih pa vlačil z njo po vrtem obrazu. Z motnimi očesi je vse premeril in pretehtal okoli sebe...

Evgen je prisedel k postelji in tolašil. Urška je prinesla kapljice in pomešala z vodo. Bolnik je odprl usta in slišno gotal rumenkasto tekočino. Ko mu je malo odleglo, je vprašal, če pride Gabrinov.

Evgen je potrdil, se zazencal na stolu, segel po popisano polo in se pomaknil še bližje postelje. Ko je tako vozil z očesi po papirju, se je oglašil Tomc. Poznala sta se z Gregorjem in rad je povasoval pri znanecu.

Med vrati je otepel blatne čevlje,

šel k bolniku in mu stisnil roko. Tako se ga je oprijel Strojnj, da je zazeblo Tomca. »Poslednjo voljo naredimo,« je drgetal.

»Vedno nagovarja,« je menila Urša in pokazala sosedu pečno klop. »Slabega se čuti,« je kimal Tomc in pritisnil hrbet na gorko peč.

»Gabrinovega čakamo!«, je izjavil Strojnj.

»Že gre!«, je hitel Evgen, ko je treskalo po veži. Gabrinov je vstopil. Čez obraz je imel potegnjeno umazano povojko, da so se videle samo lokave oči in režeca usta.

Brž je pridrsala Urša s stolom in silila, naj sede. Ko je pomolil vsakemu lopatasto roko, je ubogal.

»Kako je bilo?«, ga je vprašal s težavo bolnik.

Skupaj sva bila od prvega dne. Valjala sva se po gališki čolobari, stradala in trpela. Hudič je vsipal kroglice, da je vse pocepalo okoli naju. Po zraku je sršelo, padalo na tla, odgrinjalo zemljo, zasipalo mrtve in žive. Nekoč je prilomastilo na nas in padlo, da nas je nametalo vse križem. Tam po sredi se je valjal klopčič

ranjenih in mrtvih. Med njimi Pepe. Zadelo ga je na glavo.

»Tako naj bo, kot je zapisano. Evgen dobi vse, da se ne bo žlahta za posest ruvala... Za sv. maše daj te,« je izhropel in utihnil. Urška je nažgala blagoslovljeno svečo in zajokala...

Tomc je začel moliti. »Njegovi duši bodi milostljiv, o Gospod! Oče naš, kateri si v nebesih!...«

VI.

Navidez osuplo je pogledal Evgen par dni po prevratu brkatnega in bradatega brata, ki je prišel z Rusije, pokrit s kozaško kapo in obut v kožuhovalnice valenke.

Še bolj se je začudil Pepe, ker ni našel očeta in ko je izvedel, kako so odredili.

Potožila mu je stara Urša, da ji ni obstanke. Evgen trosi, da bo vse pognal. Plug je rjav, živina kumra, družina se pa naslaja. Vinski sodi so se posušili kot bi jih navrtal. Očetov grob ima pa v pušči,« je sklenila teta.

Kako je vse to bolelo Pepeta. Videl je, da se je znosil brat nad njim

z Gabrinovo pomočjo. Nalagali so očeta in si tako prisvojili grunt. Lahko bi tožil, pa ni hotel.

Šel je k rudarjem. Težko mu je bilo, ko je gledal, kako so vničevali lepo posest. Vendar je stanoval pri Evgenu v nizki čumnat. Vzel je Čudnovo Pavlo, katera ga je zvesto čakala in z njo skromno živel. Delal je globoko pod zemljo, požiral umazan prah in nosil težko prisluzene dinarje skrbni Pavli.

Trdo delo in naporji vojnih let so ga ugonobili. Dolgo časa se je silil, pa je vendar omagal. Davil ga je kašelj in v prsih ga je tiščalo. Pošli so prihranki in na vrata je potrkalo siromaštvo.

Nikoli ni prišel Evgen, da bi pogledal, kako je z bratom. Gabrinovega je pošiljal, da je ropotal pri bolniku in mu vreščal na uho.

Sklenil je, da mora iz hiše. Pepetova bližina mu je bila zoprna. Njegove prošnje, naj ne uničuje nepremišljeno lepega gospodarstva, so bili udarci, katerih ni mogel prenašati. Vsikdar se je razkoračil, da je umolnil Pepe.

ga lahko pravočasno, bi lahko prišel tudi za drugega. V progovni sekciji Ljubljana se nahaja blizu 30 postojank, kjer se rabi premog, in to že znese lepo vsoto kilogramov premoga in tudi lepa vsota dinarjev, ki je gotovo nekam zašla, da ni prišla tja, kamor bi morala priti. Zato bi opozorili g. ravnatelja, da se malo zanima za to stvar, če ne bomo prisiljeni, da se obrnemo na kako drugo mesto, če to ne bo pomagalo. Ali naj bomo uslužbenci po progi zaradi enega v 24 urni službi na mrazu, ko zajec v gozdu, ali naj gremo krast drva. Kupimo jih težko še za lastno porabo, kaj šele za službene utice. Torej, dajte uslužbencem, kar jim gre!

Progovni delavci združite se, ako hočete doseči svoje pravice. Doba volilne borbe je končana, in konec se bliža tudi vladi, ki ima za trpine gluh našesa. Nastopila bo parlamentarna vlada, katera se bo na nas ozirala le, ako bomo do zadnjega organizirani. V skupnem nastopu potom organizacije moramo enkrat doseči pravilnik, po katerem bomo zavarovani za življenje svojih družin. To naravno pravo nam ne sme nihče odrekati. Rešiti bo treba mnogo perečih vprašanj, a poglobitvena točka je, da se nas nastavi, ter postanemo enakovredni člani z železničarji drugih kategorij.

Članom »Prometne zveze« na znanje. Z dne 30. jan. 1925 je izšel I. dodatek k okrožnici št. 49.008-IV-24. Predmet: dobava personalnega premoga: tudi vdove in sirote žel. uslužbencev imajo pravico za nakup iste ga. Rok za izdavanje premoga se raztegne na celo leto. — Vsem službenim edincam direktije drž. železnice Ljubljana! Dodatno k okrožnici ad št. 49.008-IV-24 z dne 13. decembra 1924 glede oskrbovanja žel. osebja s personalnim premogom, dostavljamo, da imajo tudi vdove in sirote železniskih uslužbencev pravico na dobavo in nakup personalnega premoga. Kolčina je merodajna po zvanju službenika. Istočasno se po naredbi Generalne direktije broj 46.157 z dne 10. januarja 1925 naša predimenovana okrožnica v toliko spremeni, da se rok izdavanja premoga za osebje podaljša oziroma raztegne na celo leto, ako to dopusti železniška potreba. Ob tej priliki ponovno opozarjamo na strogo odredbo imenovane okrožnice, radi eventualne zlorabe teh beneficij, posebno ako se ugotovi, da se personalni premog odstopa drugim strankam. — Direktor: Dr. Borko s. r.

Agitirajte za »Pravico«!

VII.

Plašno se je sklonila Pavla in položila moža nazaj. Boječe ga je prijela za glavo in videla, da še živi. Težko je sopol in grizel ustni.

Takrat sta prilomastila Evgen in Gabrinov. Evgen se je opotekel na sredo izbe.

»Brat!«, je zadrhtel Pepe in poizkusil se dvigniti.

»Hudič, pa ne brat!«, je vzrožil Evgen in popadel posteljno končnico. »Primik!«, je zarezal Gabrinovemu, ki se je nekaj obotavljal. »Po tisti poti boš vozil, kot si nekoč študenta rinil,« je momljaj, ko sta dvignila posteljo. Prenesla sta bolnika v vežo in potisnila postelj na prosto, da se je zapeljala na sredo zmrzle ceste...

Ko je Pavla prijokala na prag, jo je sunil Evgen v sneg. Sam pa omahnil po kamenitih stopnicah. Zaklel je in zaječal.

Sneženi kosmi so otepali po zraku in se valili na mrzlo lice Strojinevega Pepeta.

Pri sosedu so se odprla vrata. Prišel je stari Tomc, pristopili drugi. Skrčili so pesti, dvignili roke. Gabrinov je komaj rešil svojega pajdaša Evgena.

Ko so prenesli Pepeta k Tomcu, je izdihnil...

Viničarji, organizirajmo se!

Vojna, kakor tudi sedanja poveljna doba ni zadala nobenemu stanu toliko bridkih ran kakor ravno viničarskemu. Draginja, lakota, beda, revščina, obup, to je vsakdanji hišni gost. Drugi stanovi so si še pred vojno izvojevali potom združenja vsaj nekoliko pravic, na katere so se upirali, kadar jim je predla najhujša. Mi viničarji pa si nismo takrat nič priborili in se tudi nimamo ničesar posluževati. V predvojni dobi smo živeli brezbrizno za našo bodočnost. Tudi nismo čutili tistih potreb, ki jih čutimo danes. Rečemo, da se je tisti čas dobilo več zastonj, kakor danes za drag denar. Bili so boljši časi. Kapitalizem se ni paševal tako nad nami kakor dandanes. Vse tiste pravice, katere smo uživali viničarji že deset in desetletja od svojih gospodarjev, se pa danes kršijo. Vedno se sliši, da je gospodar temu viničarju odtrgal to, zdaj onemu ono. Preveč primerov se je zgodilo in se jih bo še, da je gospodar obljubil ob času pogodbe za službovanje deputat zrnje, drva, vinske tropine ali kot nagrado obleko, denar itd. Tudi da sme imeti morda svojo živino in toliko in toliko zemlje za krompir, koruzo, vrtno zelenjavo itd., češ, »ker zato malo manje plačam v denarju«, a danes hoče imeti isto delo, brez da bi plačo v denarju zvišal, če je še ni znižal.

Kaj naj počne sedaj ubogi viničar, kam naj se obrne, kam pritoži. Kolne, obupava, pa vse nič ne pomaga. Godi se mu krivica, pa se je ne more in ne ve kako otresti. K sodišču si ne upa; bilo bi pa tudi zastonj, ker navadno tisti, ki je malo lepše oblečen in zna tudi jeziček spretneje sukati, dobi pravdo. Če ne dobi pravde, pa si pomaga z advokatom — katerega si pa viničarski ubožec ne more plačati. Tako mora prisiljen kloniti vrat in garati dalje, da pridejo spet nadenj druge krivice. Drugega mu ne preostane, ali pa če odpove službo in se preseli drugam k drugemu gospodarju, kjer ga pa navadno čaka ista usoda, če ne še hujša. Pa s tem navadno spet ni nič pomagano. Povsod je enako. Magnatski gospodarji drže skupaj, to je, so organizirani, ne plača eden več kot drugi in če bi prav delal od ranega jutra pa do teme. Redke, zelo redke so izjeme v tem oziru.

Pa zakaj je temu tako, se vprašamo. Zato, ker nas vidijo raztresene, oslabiljene, brez moči. Vsak hodi svoja pota. Kakor sloga jači, tako nesloga tlačji. Kapitalisti se tega zavedajo, in z uspehom tudi poslužujejo s tem, da vsakega posebej lažje ugonobijo, česar pa ne bi mogli, ako se postavimo v bran s skupno močjo. Zato imamo vse to hudo, zato vsa ta kratenja pravic. Temu pa ne bo prej konec, dokler ga mi sami ne bomo naredili. To se bo pa udejstvovalo takrat, ko bomo vsi v skupni fronti, ko bomo vsi znali sami sebe ceniti ter ko bomo prepojeni vsi do zadnjega z idejo, da smo i mi vredni biti deležni vseh božjih in naravnih pravic kot vsak drug človek na svetu.

Zatorej! Zganite se vsi viničarji in se združite v svojo Strokovno viničarsko zvezo. Ona je edina naša zaščitnica, katera hoče zastopati naše težnje. Le potom organizacije bomo prišli do skupne moči in veljave. Po moči naše organizacije bo upoštevan naš stan v javnosti. Kot trdna organizirana moč bomo kos postaviti se v bran proti krivicam, katere se gode nam vsem. Kot skupna moč bomo povsod zmagali, dočim vsak posameznik ni niti nikjer upoštevan. Tovariši! Ne zanašajmo se na nikogar, kar si bomo sami priborili, to bomo imeli. Naj se vam ne zdi tisti dinar članarine na mesec preveliko, ta vsota je itak malenkostna. Zapomnimo si, da moč predstavljamo edino le, če smo vsi kot en moč organizirani v svoji Strokovni organizaciji. Potom organizacije govorimo vsi za enega in eden za vse.

Delavska zveza.

Vič. Dne 23. januarja se je vršil redni občni zbor O. D. Z. v društvenem domu. Po otvoritvenem nagovoru je predsednik takoj prešel na dnevni red. Zadovoljiva udeležba in pa sklepi občnega zbora so nam jamstvo, da se bo zveza še veliko lepše in živahneje razvijala kot pa preteklo leto. Sklepi o ustanovitvi krajevnih zvez so nam najboljše jamstvo, da bomo v kratkem času pritegnili vse dobre in poštene delavske elemente pod naš prapor. V 23. številu Sl. Naroda je neki liberalni izmeček napadel predsednika O. D. Z. ter mu očital neko osebnostno napako. Nesramnost teh liberalnih ptičev presega že vse meje. To je pokazala tudi zadnja občinska seja, kjer so pokazali, da jim ni za pametno občinsko gospodarstvo, temveč samo za to, da bi mogli terorizirati ostale občane. V kratkem bomo tudi nekoliko drugih stvari spravili na svetlo.

Liboje. Po prizadevanju delavskega zaupnika Uranjek Jakoba iz Zabukeyev, je nanovo pristopilo k naši Delavski zvezi 16 članov iz Liboj. Upati je, da število članov v kratkem naraste. Sklenili smo tudi, da bo vsak član naročnik lista »Pravica«. Združimo se vsi skupaj v Libojah v Delavsko zvezo, da pokažemo, da znamo strniti svoje vrste, upajoč na gotovo zmago kršč. soc. delavstva.

Dopisi.

Medvode-Goričane. K dopisu v »Pravici« z dne 5. februarja 1925 št. 6. str. 3 se je poročevalcu v dopisu Goričane-Medvode urinila nerazumljivo neresnična vest, glede križa brez Boga in da je podoba ležala v posodi za cigaretni pepel. Odgovarjam tukaj kot prizadeta priča, koliko je na tem resnice. Med pogovorom, kako smo prisegli (pri svečnikih brez sveč) me vpraša druga priča (v šali) ali je križ imel Boga, ali ne? Odgovoril sem mu zopet v šali, ako ni bil v posodi za pepel. V resnici si pa tega ni nikdo mislil kot dejstvo. Zato Vas prosim, da to stvar, oziroma pomoto objavite v prvi »Pravici«. — Janko Češnovar, Matež Kajzar, priče. — Op. uredn. Mi smo priobčili, kakor smo prejeli. Tozadevni popravek radevolje priobčujemo in obenem opozarjamo vse dopisnike, da nam poročajo v bodoče samo resnične stvari.

Medvode-Goričane. Volitve v naročajo nadalje samo resnične stvari. sledečim rezultatom: SLS 296 glasov, Narodni blok 46 glasov, Samostojna 48 glasov, socialni demokratje 17 glasov, Republikanska (Prepeluh) 5 glasov, Makuc (komunisti) 16 glasov, Murn 0, Deržič (nar. soc.) 4 glasove, Čobal 0. — Slovenska ljudska stranka je izšla pri nas zmagoslavno, kajti vse nasprotnne stranke so dobile skupaj 136 glasov, SLS pa jih je dobila sama 296; torej absolutne večine 160 glasov. Naši organizirani papirničarji so se teh volitev v polnem številu udeležili ter s tem mnogo pripomogli k sijajni zmagi SLS pri nas in to brez posebne agitacije. Naša organizacija je strumna in je ravno v tem slučaju pokazala svojo disciplino. Pač jase dokaz, kaj premore dobra stanovska organizacija. Vsa čast našemu vrlemu delavstvu, ki prav dobro razume naš politični položaj ter krepko stoji na braniku svojih interesov, na podlagi krščanskih načel v okvirju SLS stranke, koja je edino prava in odkrita zastopnica ljudskih koristi.

Velenje. V letošnji 2. številu smo obljubili, da hočemo navesti obširno samaritsko zdravljenje našega zdravnika, obenem pa naslikali našo gospodarsko krizo in naš položaj. Danes pa se hočemo javno pritožiti, da izve celoten proletarijat širom naše domovine, kako surovo postopa omenjeni zdravnik z rudarji. Ne vemo sicer, ali je vsled tega tako surov, ker je orjunaš, ali ni sposoben za zdravnika, ali hoče spraviti čim več ljudi

v prerani grob, kot pa da bi jih pozdravil, ali sploh noče priznati bolezni v človeku, ali kaj: odgovora na tozadevna vprašanja bi ga prosili. Ako ni sposoben, naj gre še enkrat študirat na zdravniško fakulteto in naj gre potem kot praktikant v bolnico pod kontrolo sposobnejših zdravnikov, če pa neče zdraviti vsled svoje hudomušnosti, mu pa povemo, da ako ne odjenja s takim prakticanjem, ga bo prej ali slej tepla ostra šiba, ker vsaka hudobija se sama kaznuje, tako vsaj pravi pregovor. Mi ga plačujemo in zato zahtevamo od njega poštno obnašanje pri ordinacijah do ljudi, ki ga vzdržujejo. Vprašamo ga danes javno, da nam pove vzrok, s katerega stališča izvira njegova neolikanost in surovost napram nam rudarjem? Ali ga sili k temu rudarska uprava, ali bolniška in provizijska blagajna, ali od kje izvira vse krivično postopanje? Mi dobro vemo, da je vsa zadeva zelo zapletena. Vemo tudi, da so bili svoj čas tudi nekateri uradniki za njega, a danes se slišijo žalostni glasovi od njih samih, da tudi niso več tako vneti za g. Brankota, kot so bili svoj čas. Svoječasno je dobil opozorilno pismo od uradne osebe iz premogovnika, da mora biti vljudnejši in postrežljivejši tudi napram uradništvu. Zato bo pa gospod doktor medicine tudi nam dovolil, oziroma oprostil, da enkrat javno povemo, kake simpatije vživa med rudarji. Morda bo to tudi njemu olajšalo srce. Torej, ako misli g. Branko, da bo s šikaniranjem ozdravljaj ljudi ter jih morda v političnem življenju obudil od mrtvih ter jih preokrenil v naročje Orjuna, se zelo moti. Mi dobro vemo, kako je bilo za časa njegovega bivanja v Vojniku, ko se je moral izseliti. Vrnil se je bil nam po zviti poti. Že za časa inž. Čučeka je bilo v cvetju njegovo delo, a v klasje je prišlo šele decembra 1923. Danes kaže svoje usmiljeno srce kot usmiljeni samaritan. Če pride kak rudar k njemu ob času, ko je slabo razpoložen, zarenči nad njim kot lev, rekoč, da rudarjev na svojem stanovanju ne bo ordiniral, pač pa v rudarski bolnici na Lilijskem griču. Gospod doktor, kaj pa, če kdo n. pr. resno oboli popoldne, ali mora čakati do 10. ure drugega dne? Kaj pa, če nastane predčasno katastrofa? Ali Vas ne plačujemo za ordinacije ne le na Lilijskem griču, ampak tudi za tiste v Velenju? Ali mislite, da bolezni čaka tako potrpežljivo, kakor smo čakali mi in si raje iskali pomoči drugod? — Če pride k njemu bolnik, ki čuti začetek bolezni, ga nahruli kot simulanta in lenuha. Če pa počaka, da se bolezen razpase in da je v štadiju, da jo more vsak nezdravnik konstatirati, pa zopet ni prav. Mi ne vemo, kdaj je pravi čas, da se pridemo zdraviti, in zato prosimo tozadevnega pojasnila, da ne bomo ne lenuhi in da tudi ne bomo trpeli škode na našem zdravju. — Sedaj pa par primerov iz prakse. Lansko leto je prišel k viziti rudar, a bil je nahruhlen, da je bolj zdrav nego zdravnik. Zapodil ga je takoj v službo. Možu se je pa šlo za zdravje in hajd v mesto k drugemu zdravniku, kateri je konstatiral, da je njegovo bolniško stanje jako opasno in napravil recept za zdravila, katerega je rudar pokazal tudi rudniškemu zdravniku in ga s tem predstavil vsem kot nezmožnega. Dotični mož še danes boleha na krvi in pljučih in ni upanja, da bi okrev. Val. A pri dr. Žizke je bil zdrav kot riba... Prišel je na vizito drug rudar radi vnetja, a gospod zdravnik ga je spodil na delo kot simulanta. Mož si je mislil, da bo zdravnik že vedel, če je zdrav ali ne in ubogal... Kmalu smo imeli pogreb. Nekaj sličnega se je zgodilo z nekim otrokom. Nič mu ni bilo, a kljub temu je umrl. Prišel je k njemu zopet tretji rudar radi revmatizma v križu in zdravnik je rekel, da ne najde ničesar zlomljenega. Seveda drug zdravnik je pa vedel, kakšno bolezen ima. Zopet je prišel k temu slovečemu zdravniku rudar, ki je imel bolezen v vratu. Se-

Ali veš, da ima zadruga poleg raznih vsakdanjih potrebščin tudi najcenejše in najboljše oblačilno blago, poleg tega pa še

3% popust?

veda je bil spoznan zdravim, a čudno, lepega dne se je rana tako razširila, da je iz nje lil gnoj kar curkoma. Ali ni vse to nekaj čudnega? Bil je poklican k nekemu otroku radi oči, a dal je taka zdravila, da bi otrok oslepil, ako bi jih starši rabili, kar je dokazal drug zdravnik. Pa to še ni vse. V svoji človekoljubnosti je črtal marsikateremu bolniku bolniško rento samo vsled šikaniranja. Nekemu delavcu je črtal, ko je bil bolan 3 mesece, 10.000 K. Ali ni to človekoljubno? Povedali smo precej slučajev, kar pa še dolgo ni vse, toda ako to še ne bo zadostovalo, bomo postregli še z drugimi stvarmi, katere bodo najbrže pomagale. Pozabiti pa ne smemo omeniti »lepe« navade, da gospod doktor nad rudarskimi ženami silno rad kriči, ako pridejo k njemu po zdravila. Zakaj to? Zakaj pa gđeno Slavo J. tako lepo sprejema, ako pride k njemu v ordinacijo? Morda zato, ker je orjunka? — Mi bomo natanko vodili evidenco njegovih ordinacij in se vse natančno z imeni in vsemi podatki, kakor so to delali doslej, beležili in ko pride dan sodbe in plačila, tedaj bomo pa že skrbeli, da vsa poštna javnost izve vse človekoljubne čine dr. Žižka, rudarskega zdravnika v Velenju.

Tedenske vesti.

Nekaj pojasnil glede občinskih volitev. Za volitve 18. marca je bila Ljubljana razdeljena na 18 volišč. Razdelitev je ista kakor za državno-zborske volitve s to spremembo, da ste VI. in VI. a volišče ter IX. in IX. a združeni v VI., odnosno v IX. volišče. Volivni lokali pa ostanejo neizpremenjeni, kakor so določeni za volitve 8. februarja 1925. Neizpremenjena je seveda tudi dosedanja pridelitev ulic, trgov in cest posameznim voliščem. Na Cojzovem grabnu in na I. državni gimnaziji v Tomanovi ulici bosta torej VI., oziroma IX. volišče mesto sedanjih VI. in VI. a ter IX. in IX. a volišč.

Družinska tragedija. Dne 3. t. m. popoldne se je v Novem mestu zastrupila gospa M. Štangelova. Nesrečna žena je zapustila dva in pol letnega sinčka in komaj 14 dni staro dete. Izpila je kozarček strihnina. Prepeljali so jo v bolnišnico usmiljenih bratov v Novo mesto, nakar je v groznih mukah izdihnila. Vzrok smrti je baje nesoglasje v družini.

Roparski napad. Dne 4. t. m. je šla Poldka Seljakova po takozvani poti Kamnagorica. Že prav blizu Rakeka jo zgrabi neznan, še mlad, maskiran ropar in ji vzame denarnico, v kateri je imela 300 Din, žepni robec št. 214 in šolsko spričevalo iz ženskega učiteljskega v Ljubljani, I. letnik. Sedaj še podnevi ni varno hoditi proti Rakeku.

Predrzen cestni napad se je izvršil pred par dnevi na cesti iz Črne v Prevalje. Dva mlada neznanca, slabo oblečena, sta napadla posestnika Tomaža Posavca iz Zagrade. Vnel se je hud boj in Posavcu se je posrečilo, da je potegnil žepni nož, s katerim je napadalca večkrat ranil. Enega je tudi ugriznil v lice, tako da je imel nankrat polna usta krvi. Po hudem boju se je posrečilo Posavcu, da je pregnal oba napadalca, ki morata imeti precej ran od noža tudi po obrazu.

Smrtna nesreča. Ko so 30. januarja sekali smreke na Zduši pri Mekinjah,

je padla ena smreka 19 letnemu Jožetu Bitencu na glavo in mu prebila črepinjo. Nezavestnega so peljali na dom v Kokrico pri Kranju, a je že med potjo umrl.

Strašen samomor. V Zaloščah si je v napadu blaznosti razparal trebuh in se zabodel v srce vinogradnik Jožef Harej. Nesrečnež je prišel vsled vinske krize v veliko denarno stisko in ni mogel več preživljati družine. Iz obupa je veliko pil. Skrbi in pijača sta mu omračila um, da je na tako strašen način napravil konec svojemu življenju.

50 letnica političn. društva »Edinost« v Trstu. Dne 2. t. m. je minulo 50 let od ustanovitve političnega društva »Edinost« v Trstu. Sedanji načelnik društva je dr. Josip Wilfan.

Prosveta.

Socialna Misel, 1. številka IV. letnika (1925) je izšla in je v celoti posvečena temi: Reakcija in demokracija. Prvi članek Pot v prepad se bavi s sedanjim političnim momentom. Drugi članek Ideja in nasilje obravnava s stališča krščanske morale sedaj aktualno temo. Fran Radešek je kot izvrsten poznavalec napisal izredno zanimivo študijo o Značaju oligarhije v Jugoslaviji. Dr. Engelbert Besednjak nam slika Italijansko ljudsko stranko v boju za demokracijo ter konča svoj članek z besedami: »Ne v naklonjenosti posameznih mogotev, temuč v ljubezni ljudskih množic išče Cerkev svojo moč, svojo svobodo in bodočnost.« Enako velezanimiva je študija Janka Kralja o Borbi med reakcijo in demokracijo med francoskimi katoličani. Šele kdor prebere to razpravo, bo razumel problem katolištva na Francoskem. Kralj končuje svoje misli, naslonjene na zgodovino, z besedami: »Vendar je to stanje (katolištva na Francoskem) naravno in poučno: priča je, da je Cerkev vedno trpela, kadar je katoliška javnost vezala njene interese na reakcijo. In dokazuje nam, da svoboda Cerkve ni dar, ampak more biti le sad, ki zraste iz dela katoličanov samih.« — Ta zvezek »Socialne Misli« bo zbudil brez dvoma splošno pozornost in kaže, da bo ostala ta revija slejkoprej na svoji tradicionalni višini. Vabimo na naročbo! Cena je stara: 40 Din na leto. (Naroča se pri Upravi S. M., Jugoslovanska tiskarna, kolportažni oddelek, Poljanski nasip 2.

Krekova mladina.

Iz centrale. Socialni tečaj in govorniška šola se vršita zopet v svojem redu. Opozorjamo obiskovalce, da se istih zanesljivo udeležujejo.

Krekova mladina v Ljubljani vprizori v Društvenem domu na Viču pri Ljubljani v nedeljo, dne 22. t. m. veseleigro »Babilon« ali »Zmešnjava nad zmešnjavo«. Igra je polna smeha in primerna za predpust. — Odbor.

Ženski odsek Krekove mladine v Ljubljani namerava prirediti tečaj ženskih ročnih del. Vabijo se vse one, katere bi imele veselje do ročnega dela. Prijave se sprejemajo od 8. do 15. t. m., in sicer vsak dan od 6. do 7. ure zvečer v Jugoslovanski strok. zvezi, Stari trg 2, I. nadstropje. Začetek tečaja 15. t. m. ob 10. uri dopoldne. — Odbor Ženskega odseka Krekove mladine.

Krekova mladina v Zalogu — Sp. Kašelj vabi k predstavi v nedeljo dne 15. t. m. v Ljudskem domu v Dev. M.

v Polju ob 4. uri popoldne. Uprizori se Fr. Finžgarjeva »Veriga«. Upamo, da bo tukajšnje delavstvo tudi topot storilo svojo dolžnost in posetilo prvo prireditev tukajšnje podružnice iz Zaloge.

Krekova mladina v Štorah priredi v celjskem »Narodnem domu« 15. t. m. špansko dramo »Don Fernando, strah Asturije«. Opozorjamo celjsko občinstvo in prijatelje delavske mladine, da posetijo prvo prireditev naših Krekovcev iz Štor pri Celju. — Odbor.

Socialni vestnik.

Iz Argentine poroča izseljeniški komisar naše države, da je žetev slabo izpadla ter da vlada brezposelnost, vsled česar se ljudje svarijo, naj se ne izseljujejo v to deželo.

Naraščajoča brezposelnost na Dunaju. V zadnjih 14 dneh je naraslo število brezposelnih na Dunaju od 82.715 na 89.485, to je za 7000. V dunajski okolici se je zvišalo število brezposelnih od 11.320 na 12.044.

Gospodarstvo.

Izvoz jaje v decembru 1924. Tekom meseca decembra 1924 se je izvozilo iz naše države 849 ton jaje v skupni vrednosti 30.6 milijonov dinarjev. Izvažala so se jaja v Švico, v Avstrijo in Italijo. Skupno je znašal izvoz jaje v letu 1924 20.128 ton.

Izvoz lesa v decembru 1924. V mesecu decembru 1924 se je izvozilo 77.680 ton stavbnega lesa v skupni vrednosti 94.8 mil. dinarjev. Največ je šlo stavbnega lesa v Italijo, potem v Francijo in na Madžarsko. Izvoz lesa za kurjavo je znašal v mesecu decembru 1924 29.320 ton, v skupni vrednosti 8.8 mil. Din. Les za kurjavo se je izvažal v Italijo in na Ogrsko.

Izvoz živine. Izvoz živine v decembru 1924 je bil sledeč: Konji 2841 komadov, goveda 7635 kom., prešiči 5514 kom., drobnica 57.216 glav.

Razno.

Koliko porabi Zagreb mesa in pijač? V minulem letu so v zagrebški mestni klavnici zaklali 18.690 goved, 44.435 telet, 60.829 prešičev, 997 mlade živine in 314 konj. Razen tega je uvozil Zagreb z dežele 200.000 kg svežega in 965.250 kg prekajenega mesa, masti pa 1.596.595 kg. Popili so Zagrebčani 79.500 hl vina in 41.000 hl piva, skupaj 120.000 hl ali točno 1 hl na vsako sebo. Poleg tega so izpili 589 hl žganja in likerja in 22.375 steklenic šampanjca.

Štiristo mladih tatov v Sarajevu. V Sarajevu so socialne razmere posebno žalostne. Brezposelnost, ki je posebno usodna za muslimanski del prebivalstva, pomanjkanje stanovanj, družine, ki so v vojni zgubile svoje hranitelje itd. Vse to se zrcali v dejstvu, da sarajevska mladina silno propada. Tako je ta čas v Sarajevu do 400 tatičev, ki še nimajo 15 let.

Novo ležišče premoga. V Varandolu pri Kraljevem, 70 km od železniške proge so našli ležišče premoga. Premog je izvrstne kakovosti. Posebna komisija se bavi z vprašanjem zgraditve industrijskega tira, zvezanega z železniško progo Stalac—Užice.

Sumljivo. V Belgradu je v zadnjem času izginilo brez sledi več mladoletnih dečkov. Zadnji med njimi je 12 letni vajenec Pera Janković.

Draginja v Italiji. Zaradi draginje kruha je v Neapolju prišlo do nemirov. V znak protesta proti draginji so delavci uprizorili enodnevni štrajk.

Hotel za delavce. V Bratislavi začno še to pomlad graditi delavski hotel. Zgradba hotela bo stala 1.800.000 Kč. K temu prispeva država en milijon kron, občina pa odstopi potrebni svet brezplačno.

Rudniška nesreča. V nekem rudniku v bližini Grosseto v Italiji so se vneli plini. Vsled eksplozije je bilo 18 delavcev težko ranjenih.

Goreče letalo padlo v mesto. Dne 6. t. m. je padlo v Kromerizu sredi mesta iz višine 80 m goreče vojaško letalo. Ljudje so se mogli pravočasno umakniti. Pilot je zgorel, opazovalca, nekega nadporočnika so pa težko poškodovanega odnesli v bolnišnico.

V Zedinjenih državah je bilo na koncu leta 1924 17.740.000 avtomobilov. Na vsakega šestega človeka pride že en avto.

Listnica uredništva.

Dopis iz Črne smo prejeli prepozno, istotako par objav občnih zborov. Prosimo, da nam dopise pošiljate pravočasno dostavljene uredništvu. Dopisi, članki in sploh vse objave naj bodo pisane samo na eni strani papirja, tako, da druga stran ostane prazna in se nadaljuje dopis potem na tretji strani pisma. Imena in številke naj bodo pisane posebno razločno, da se ne zgodi pri branju kaka napaka.

Popolnoma varno naložite denar v

Ljubljansko posojilnico

r. z. o. z.

ki posluje v novourejenih prostorih

v Ljubljani, Mestni trg 6.

Telefon št. 9.

Vloge na hranilne knjižice in tekoči račun obstujejo

najugodnejše

ter jih izplačuje takoj brez odpovedi. Večje vloge z odpovednim rokom obstujejo po dogovoru. — Izvenljubljanskim vlagateljem so na razpolago poštne položnice, da nimajo s pošiljanjem denarja nikakih stroškov.

Jamstvena glavica nad 10.000.000 Din.

PODRUŽNICE:

Bled, Celje, Djakovo, Maribor, Novi Sad, Sarajevo, Sombor, Split in Šibenik.

TELEFON: št. 470 in 57.

Račun poštno-ček. zavoda za Slovenijo št. 11.945, za Hrvatsko št. 39.009.

Pooblaščen prodajalec srečk Državnerazredne loterije.

ZADRUŽNA GOSPODARSKA BANKA D. D. V LJUBLJANI

Miklošičeva cesta 10 (v lastni palači nasproti hotela Union).

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, daje v najem jeklene šrambe za vrednole, kupuje in prodaja tudi tuje valute in devize, sprejema vloge na tekoči račun in na vložne knjižice ter oskrbuje vse bančne transakcije pod najugodnejšimi pogoji.

Kapital in rezerve skupno nad 15.000.000 Din. — Vloge nad 125.000.000 Din.

AMERIŠKI ODDELEK:

Direktne zveze z ameriškimi bankami. Glavni korespondenti: American Express-Company, 65 Broadway, New York, ter njene podružnice in agencije po vseh večjih mestih Združenih držav, Anglo South American Bank Ltd., London, ter po važnejših mestih južne Amerike, Commercial Bank of Australia Ltd., London, ter po vseh važnejših mestih Avstralije in Nove Zelandije, National Bank of South Africa, London, Pretoria.

Urejevanje ameriških zapuščin.